

RATA	
Gauta	
2007 m. birželis	mėn. 6 d.
Nr. 5.8-211	

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Juridinių asmenų registras. Kodas 188602370. A. Jakšto g. 4/9, LT-01105 Vilnius. Tel. (8-5) 266 3661. Faks. (8-5) 266 3663.
El. p. info@am.lt http://www.am.lt PVM mokėtojo kodas LT100001095812

VĮ Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo agentūrai 2007-06-04 Nr. (1-15)-D8-4796
Į 2007-05-02 Nr. Nr. 5.3-142

SPRENDIMAS DĖL PAVIRŠINIO MAŽO IR VIDUTINIO AKTYVUMO TRUMPAAMŽIŲ RADIOAKTYVIŲJŲ ATLIEKŲ KAPINYNŲ ĮRENGIMO LEISTINUMO POVEIKIO APLINKAI POŽIŪRIU

Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas – VĮ Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo agentūra (RATA), Algirdo g. 31, LT-03219 Vilnius, tel. (8 5) 210 4070.

Poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas – VĮ RATA, Algirdo g. 31, Vilnius, tel. (8 5) 2104070; Lietuvos energetikos institutas Breslaujos g. 3, Kaunas, tel. (8 37) 40 18 01; Geologijos ir geografijos institutas, T. Ševčenkos g. 13, Vilnius, tel. (8 5) 210 4690.

Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas – Paviršinio mažo ir vidutinio aktyvumo trumpaamžių radioaktyviųjų atliekų kapinyno įrengimas.

Planuojamos ūkinės veiklos vieta – Utenos apskritis, Ignalinos rajono ir Visagino savivaldybės.

Planuojamos ūkinės veiklos aprašymas. Paviršiniame pilkapio tipo radioaktyviųjų atliekų kapinyne numatoma palaidoti apie 100 tūkst. m³ galutinai apdorotų kietų arba sukietintų trumpaamžių mažo ir vidutinio aktyvumo radioaktyviųjų atliekų. Radioaktyviųjų atliekų pakuotės būtų laidojamos kol bus išmontuota Ignalinos atominė elektrinė ir baigtos apdoroti susidariusios atliekos.

Planuojama, kad paviršinio radioaktyviųjų atliekų kapinyno teritorija užims apie 40 ha, joje bus šie pastatai: gelžbetoniniai radioaktyviųjų atliekų pakuočių laidojimo rūšiai, laikinoji radioaktyviųjų atliekų pakuočių saugykla, pastatas aptarnavimo sistemoms ir įrenginiams, administracinis pastatas (su centriniu valdymo punktu ir laboratorija).

Paviršinio radioaktyviųjų atliekų kapinyno eksploatacijos laikotarpiu svarbiausi technologiniai procesai būtų: radioaktyviųjų atliekų pakuočių vežimas, priėmimas ir laidojimas.

Kapinyno laidojimo zonoje bus pastatyta 50 gelžbetoninių radioaktyviųjų atliekų pakuočių laidojimo rūšių. Rūsio eksploatacijos metu jis bus uždengtas mobiliu laikiniu stogu, kuris apsaugos rūšį ir aptarnaujančius įrenginius nuo tiesioginio aplinkos poveikio. Po laikiniu stogu bus sumontuotas iš centrinio valdymo punkto valdomas tiltinis kranas, kuriuo bus perkeliama radioaktyviųjų atliekų pakuotės. Rūsį užpildžius radioaktyviųjų atliekų pakuotėmis, tarpai tarp jų bus užpildyti smėliu ar betonu, o pats rūšys uždengtas gelžbetonio sluoksniu. Tada laikinasis stogas bus perkeltas ant kito rūšio.

Baigus laidoti radioaktyvias atliekas, kapinyno rūšiai su atliekomis bus uždaryti įrengiant inžinerinius barjerus: gelžbetoninius radioaktyviųjų atliekų pakuočių laidojimo rūšius dengs ilgaamžis, erozijai atsparus kaupis iš vandeniui nelaidaus, specialiai parinkto smektitinio molio, smėlio ir žvyro sluoksnių.

Uždarytas paviršinis radioaktyviųjų atliekų kapinynas bus prižiūrimas ne trumpiau kaip 300 metų, o aktyvi jo priežiūra (kapinyno fizinės saugos užtikrinimas, aplinkos būklės stebėseną) truks ne trumpiau kaip 100 metų.

Poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje nagrinėtos trys paviršinio radioaktyviųjų atliekų kapinyno vietos alternatyvos:

Apvardų aikštelė (Utenos apskritis, Ignalinos r. sav., Rimšės sen., Žibakių k.). Aikštelė yra 1,3

km į šiaurės vakarus nuo Apvardų ežero. Atstumas iki Lietuvos–Baltarusijos sienos yra 3 km, iki Lietuvos–Latvijos sienos – 15,5 km. Aikštelėje gyventojų sodybų nėra. Šalia aikštelės yra kelios gyvenvietės. Dalis sklypo yra žemės ūkio paskirties, dalis – valstybinė miško žemė. Aikštelėje yra viena sudėtingos formos kalva, apsunkinanti paviršinio radioaktyviųjų atliekų kapinyno statybą. Sudėtingos hidrologinės ir hidrogeologinės sąlygos taip pat apsunkintų jo įrengimą.

Galilaukės aikštelė (Utenos apskritis, Ignalinos r. sav., Rimšės sen., Galilaukės k.). Aikštelė yra 0,6 km nuo Drūkšių ežero, 0,7 km nuo Lietuvos–Baltarusijos sienos, 11,5 km nuo Lietuvos–Latvijos sienos. Aikštelėje yra 1 sodyba, šalia aikštelės yra kelios mažos gyvenvietės. Reikėtų išskeldinti 1 sodybą. Sklypas yra žemės ūkio paskirties. Hidrologinės ir hidrogeologinės sąlygos šioje aikštelėje pačios palankiausios. Aikštelėje dominuoja vientisa kalva, ant kurios galėtų būti išdėstyti kapinyno rūšiai.

Stabatiškės aikštelė (Utenos apskritis, Visagino sav., Ignalinos atominės elektrinės teritorija). Aikštelė yra 1,5 km nuo Drūkšių ežero, maždaug 4 km atstumu nuo valstybinės Lietuvos–Baltarusijos sienos. Iki valstybinės sienos ribos su Latvija – 9 km. Sklypo paskirtis – valstybinė miško žemė, kuriai suteiktas III grupės apsauginio miško statusas. Stabatiškės aikštelė nepasižymi itin palankiomis statybai gamtinėmis sąlygomis, todėl mažiau nepalankius gamtinius veiksnius (hidrologines ir hidrogeologines sąlygas) tektų kompensuoti papildomomis inžinerinėmis priemonėmis – įrengti sausinimo sistemą. Kadangi aikštelėje yra kelios nedidelės kalvos, kapinyną tektų įrengti dviejose kalvose.

Priemonių, numatytų neigiamam poveikiui aplinkai išvengti, sumažinti, kompensuoti ar jo pasekmėms likviduoti, aprašymas. Kapinyno rūšių statybos ir jų užpildymo atliekomis metu veiks rūšių drenažo sistema. Uždarant kapinyną, ši drenažo sistema bus panaikinta ir įrengta ilgalaikė rūšių apdangalo drenažo sistema. Uždarius kapinyną, kritulių vanduo nutekės į šlaito apačioje įrengtus griovius. Kad nedrėktų rūšių pagrindas, bus įrengtas vandeniui laidus grunto (smėlio ar žvyro) sluoksnis, naudojami korozijai atsparūs (keraminiai) drenažo vamzdžiai ir įrengti platūs grioviai, užpildyti smėliu, žvyru ar akmenimis, leidžiantys efektyviai nudrenuoti vandenį į melioracijos kanalus.

Kapinyno eksploatacijos metu radionuklidai į aplinkos orą nebus išmetami.

Egzistuoja galimybė radionuklidams patekti į aplinką su dušų, sanitariniam valymui, įrengimų ir transporto priemonių dezaktyvavimui panaudotu vandeniu, kuris bus surenkamas į atskirą vandens rezervuarą. Patikrintas panaudotas vanduo, priklausomai nuo jo radioaktyvumo, bus išvežamas perdirbti į Ignalinos atominės elektrinės radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginius arba valomas nuotekų biologinio valymo įrenginiuose.

Kad kiti (neradioaktyvūs) teršalai nepatektų į vandens telkinius, numatomos šios prevencinės priemonės: užstatytoje aikštelėje, privažiavimo keliuose ir automobilių stovėjimo aikštelėse bus įrengta paviršinių nuotekų surinkimo sistema, suprojektuota taip, kad avarinių automobilinio kuro ar tepalų išsiliejimų atvejais būtų galima surinkti teršalus ir juos išvežti arba išleisti į vietinius valymo įrenginius; buitinės nuotekos bus valomos nuotekų biologinio valymo įrenginiuose; nustatyta tvarka bus kontroliuojama į aplinką išleidžiamų nuotekų kokybė.

Visiškai įrengto paviršinio kapinyno inžinerinius barjerus sudarys gelžbetonio rūšiai, apsupti mažai vandeniui laidžiu molio, o visą sistemą dengs ilgaamžis, atsparus erozijai kaupas. Iš paviršinio kapinyno sekcijų cheminių ir biologinių procesų metu susidariusios dujos išeis pro dujoms laidžius gelžbetonio plokščių sujungimus. Plonas smėlio sluoksnis bus užpildytas ant rūšio gelžbetonio plokščių prieš dedant molio barjerą, kad dujos galėtų vienodai pasiskirstyti. Kaupo paviršius bus apželdintas žole, nes augalų šaknys gerai sutvirtina šlaitus, apsaugo juos nuo dirvožemio erozijos.

Darbuotojų ir gyventojų apšvitai mažinti bus taikomos tokios poveikio sumažinimo priemonės: kapinyno rūšiams ir laikinajai saugykiai numatyti reikiami jonizuojančiąją spinduliuotę atspindintys apsauginiai ekranai; taikoma distanciniu būdu valdoma įranga; laikinojoje saugykloje įrengti ventiliacijos įrenginiai; radioaktyviųjų atliekų pakuotės nekraunamos į naują rūšį tol, kol neuždengiamas jau užpildytas rūšys (t. y. kol neįrengtas apsauginis ekranas); užpildžius rūšius, nedelsiant įrengiami užpildytų rūšių šoninių sienų inžineriniai barjerai; vežant radioaktyviųjų atliekų pakuotes, naudojamos specialios transporto priemonės (transportavimo konteineriai); parinkti

tinkamiausi radioaktyviųjų atliekų transportavimo viešais keliais maršrutai ir vežimo laikas.

Pateiktos poveikio aplinkai vertinimo subjektų išvados:

Utenos apskrities viršininko administracija 2006-10-19 raštu Nr. (1.32)-6-1209 pritarė papildytai poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai.

Visagino savivaldybės administracija 2006-10-06 raštu Nr. (4.17)-1-2826 pritarė papildytai poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai.

Ignalinos rajono savivaldybės taryba 2006-10-31 sprendimu Nr. T-827 nepritarė papildytai poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai, motyvuodama, kad planuojamos veiklos neigiamas pobūdis socialinei ir ekonominei aplinkai, psichologiniam komfortui bus daug didesnis, negu numatyta ataskaitoje, ir turės įtakos ne tik šalia kapinyno, bet ir aplinkinių savivaldybių teritorijoms.

Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija 2007-05-02 raštu Nr. (12.3.17)-22.1-331 pasisakė, kad įmanoma įrengti kapinyną Galilaukės ir Stabatiškės aikštelėse, tačiau dėl savo natūralių gamtinių savybių radioaktyviųjų atliekų saugiam laidojimui tinkamesnė yra Galilaukės aikštelė.

Radiacinės saugos centras 2006-10-18 raštu Nr. 2395 pritarė poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai su redakcinio pobūdžio pastabomis.

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Utenos teritorinis padalinys 2007-01-18 raštu Nr. 2U-(1.29)-19 pritarė papildytai poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai.

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Ignalinos priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba 2006-09-25 raštu Nr. 4.549 pritarė papildytai poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai.

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba Visagino ir Ignalinos atominės elektrinės apsaugai 2006-10-19 raštu Nr. 4-768 pritarė papildytai poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai.

Utenos visuomenės sveikatos centras 2006-09-29 „Normatyvinių dokumentų bei gaminių higieninės ekspertizės protokolu“ Nr. HEP-8 pritarė papildytai poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai.

Kadangi poveikio aplinkai vertinimo subjektų išvados dėl poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos ir veiklos galimybių prieštaravo viena kitai, vadovaujantis Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo nuostatomis, 2007-05-18 buvo sukviestas pasitarimas, kuriame aptartos poveikio aplinkai vertinimo subjektų išvados. Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija, Radiacinės saugos centras ir Utenos visuomenės sveikatos centras pasisakė, kad tinkamiausia paviršinio radioaktyviųjų atliekų kapinyno įrengimui yra Galilaukės aikštelė, bet neatmetė galimybės įrengti paviršinį kapinyną Stabatiškeje. Priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba Visagino ir Ignalinos atominės elektrinės apsaugai ir Ignalinos priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba pasisakė už paviršinio kapinyno įrengimą Stabatiškės aikštelėje. Kiti poveikio aplinkai vertinimo subjektai pasitarime nedalyvavo. Sutarta, kad yra galimybė įrengti paviršinį radioaktyviųjų atliekų kapinyną Galilaukės ir Stabatiškės aikštelėse, pirmenybę teikiant Stabatiškės aikštei dėl įvairių tai sąlygojančių veiksnių.

Pateiktas visuomenės motyvuotų pasiūlymų argumentuotas įvertinimas.

Apie pradėtą planuojamo paviršinio radioaktyviųjų atliekų kapinyno įrengimo poveikio aplinkai vertinimą buvo paskelbta šiuose laikraščiuose: „Lietuvos rytas“ 2004-05-14, „Ignalina“ 2004-05-15, tų pačių metų liepos mėnesį spaudoje buvo paskelbta informacija apie patikslintą poveikio aplinkai vertinimo programą.

Apie galimybę susipažinti su poveikio aplinkai vertinimo ataskaita ir apie planuojamą jos viešą pristatymą visuomenė buvo informuota 2004-10-27 laikraščiuose: „Lietuvos rytas“, „Nauja vaga“, „Ignalina“. 2004-11-11 Ignalinos rajono savivaldybėje įvyko viešas supažindinimas su poveikio aplinkai vertinimo ataskaita. Nei iki viešo supažindinimo, nei po jo motyvuotų visuomenės pasiūlymų negauta.

Poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą papildžius trečiosios vietos alternatyvos nagrinėjimu, 2006-09-07 Visagine, viešbutyje „Aukštaitija“, buvo organizuotas pakartotinis viešas supažindinimas su papildyta poveikio aplinkai vertinimo ataskaita. Apie viešą supažindinimą buvo paskelbta 2006-08-22 laikraštyje „Mūsų Ignalina“, 2006-08-23 laikraščiuose „Lietuvos rytas“ ir

„Naujoji vaga“, 2006-08-24 laikraštyje „Sugardas“, taip pat skelbimai 2006-08-24 Ignalinos rajono savivaldybės, Ignalinos rajono Rimšės seniūnijos, Visagino savivaldybės skelbimų lentose. Visuomenės pasiūlymų dėl paviršinio radioaktyviųjų atliekų kapinyno įrengimo poveikio aplinkai vertinimo nebuvo gauta.

Tarpvalstybinės konsultacijos.

Vadovaujantis JTO Poveikio aplinkai vertinimo tarpvalstybiniame kontekste (Espoo) konvencijos nuostatomis, buvo atliekamas tarpvalstybinis paviršinio radioaktyviųjų atliekų kapinyno poveikio aplinkai vertinimas.

Aplinkos ministerija 2004-12-07 pranešė Latvijos Respublikai (Espoo konvencijos šaliai) apie paviršinio radioaktyviųjų atliekų kapinyno įrengimo poveikio aplinkai vertinimą, raštu pateikdama informaciją apie planuojamą ūkinę veiklą Latvijos Respublikos aplinkos ministerijai. 2005-03-31 pateikė Latvijos Respublikos aplinkos ministerijai paviršinio radioaktyviųjų atliekų kapinyno įrengimo poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą lietuvių kalba ir ataskaitos santrauką anglų, rusų kalbomis.

2005-06-09 Daugpilyje vyko Latvijos Respublikos visuomenės supažindinimas su poveikio aplinkai vertinimo ataskaita. 2005-07-05 Latvijos Respublikos aplinkos ministerija, atsižvelgusi į visuomenės nuomonę, pateikė pastabas poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai.

2006-10-18 Aplinkos ministerija informavo Latvijos Respublikos aplinkos ministeriją apie atnaujintą paviršinio radioaktyviųjų atliekų kapinyno įrengimo poveikio aplinkai vertinimo procesą, pateikė papildytą poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą.

2006-12-12 Daugpilyje vyko viešas atnaujintos ataskaitos svarstymas. 2006-12-29 Latvijos Respublikos aplinkos ministerija, atsižvelgusi į suinteresuotų institucijų, Latvijos visuomenės nuomonę ir komentarus, pateikė poziciją dėl planuojamos ūkinės veiklos ir pastabas papildytai poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai.

2007-03-16 Vilniuje organizuotas baigiamasis tarpvalstybinis pasitarimas (konsultacijos) su Latvijos Respublikos aplinkos ministerijos, kitų institucijų ekspertais, kuriame buvo aptartos pateiktos pastabos ir šalies pozicija.

Kadangi Baltarusijos Respublika Espoo konvencijos šalimi tapo tik 2005 m. pabaigoje, todėl iki to laiko informacija šaliai apie paviršinio radioaktyviųjų atliekų kapinyno įrengimo poveikio aplinkai vertinimą buvo teikiama draugiškos kaimynystės pagrindais – 2005 gegužės mėn. Vilniuje organizuotas pasitarimas, kuriame Baltarusijos Respublikos gamtos išteklių ir aplinkos apsaugos ministerijos, kitų institucijų specialistai buvo informuoti apie planuojamą ūkinę veiklą.

2006 m. spalio 18 d. Aplinkos ministerija informavo Baltarusijos Respublikos gamtos išteklių ir aplinkos apsaugos ministeriją apie atnaujintą paviršinio radioaktyviųjų atliekų kapinyno įrengimo poveikio aplinkai vertinimo procesą, pateikė papildytą poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą.

2006-12-21 Braslave vyko Baltarusijos Respublikos visuomenės supažindinimas su papildyta poveikio aplinkai vertinimo ataskaita. 2007-01-17 Baltarusijos Respublikos gamtos išteklių ir aplinkos ministerija, atsižvelgusi į mokslo, kitų suinteresuotų institucijų, visuomenės nuomonę, pateikė pastabas papildytai poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai ir poziciją dėl planuojamos ūkinės veiklos.

2007 m. vasario 5-6 d. Visagine vyko Lietuvos ir Baltarusijos tarpvyriausybinių darbo grupių branduolinės energetikos ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo klausimais susitikimas, kurio metu buvo apžiūrėta Stabatiškės aikštelė, aptartos pastabos papildytai paviršinio radioaktyviųjų atliekų kapinyno poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai.

2007-04-19 Vilniuje organizuotas baigiamasis tarpvalstybinis pasitarimas (konsultacijos) su Baltarusijos ekspertais, kuriame dar kartą buvo aptartos Baltarusijos Respublikos gamtos išteklių ir aplinkos ministerijos pastabos poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai ir pozicija dėl planuojamos ūkinės veiklos.

Pažymėtina, kad 2005 m. gruodžio 12-16 d. Lietuvoje vykusioje Tarptautinės atominės energijos agentūros (TATENA) misijoje, kurioje buvo peržiūrėta ir įvertinta: planuojamo paviršinio radioaktyviųjų atliekų kapinyno vietos parinkimo ir apibūdinimo duomenys, pasirinktos kapinyno koncepcijos tinkamumas Lietuvos sąlygoms. Šios misijos veikloje stebėtojų teisėmis dalyvavo, tiriamose vietovėse lankėsi ir visą tyrimų medžiagą gavo Baltarusijos ir Latvijos atstovai.

Nepriklausomi ekspertai teigiamai įvertino RATA vykdomą kapinyno įrengimo programą. Misijos rezultatai apibendrinti ataskaitoje „*An international Peer Review of the Programme for Evaluating Sites for Near Surface Disposal of Radioactive Waste in Lithuania*“. IAEA, Viena, 2006 (anglų kalba). Be to, 2007 m. gegužės 21-22 d. Vilniuje vyko tarptautinis forumas: „Atominių elektrinių eksploatavimo nutraukimo socialiniai-ekonominiai aspektai ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymas“, kuriame aptartos atominių elektrinių uždarymo tarptautinės problemos, forume taip pat dalyvavo Latvijos ir Baltarusijos atstovai.

Atsakingos institucijos specialistai, nagrinėję poveikio aplinkai vertinimo dokumentus:

Dž. Anuškevičius, Aplinkos ministerijos Gamtos apsaugos departamento Saugomų teritorijų strategijos skyriaus vyr. specialistas, tel. (8 5) 266 3549;

V. Auglys, Aplinkos ministerijos Poveikio aplinkai vertinimo skyriaus vedėjas, tel. (8 5) 266 3651;

R. Gagienė, Aplinkos ministerijos Aplinkos kokybės departamento Atmosferos skyriaus vyr. specialistė, tel. (8 5) 266 3507;

L. Jovaišienė, Utenos regiono aplinkos apsaugos departamento Poveikio aplinkai vertinimo ir normatyvų skyriaus vedėja, tel. (8 389) 68784;

R. Kičaitė, Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos Gyvosios gamtos skyriaus vyresn. ekologė, tel. (8 5) 272 5802;

V. Marcinkevičius, Lietuvos geologijos tarnybos Inžinerinės geologijos ir ekogeologijos skyriaus vedėjas, tel. (8 5) 213 9048;

M. Masaitytė, Aplinkos ministerijos Poveikio aplinkai vertinimo skyriaus vyresn. specialistė, tel. (8 5) 266 3654;

J. Satkūnas, Lietuvos geologijos tarnybos direktoriaus pavaduotojas, tel. (8 5) 233 2482;

I. Urbonienė, Aplinkos ministerijos Aplinkos kokybės departamento Vandenių skyriaus vyr. specialistė, tel. (8 5) 266 3494;

B. Vilimaitė-Šilobritienė, Aplinkos apsaugos agentūros Aplinkos tyrimų departamento Radiologijos skyriaus vedėja, tel. (8 5) 275 0474;

D. Židonytė, Aplinkos ministerijos Aplinkos kokybės departamento Užterštų teritorijų ir atliekų skyriaus vyr. specialistė, tel. (8 5) 266 9514.

Pastabos, pasiūlymai.

Projektuojant paviršinį mažo ir vidutinio aktyvumo trumpaamžių radioaktyviųjų atliekų kapinyną, būtina atsižvelgti į šalia esančių ir planuojamų įrengti branduolinės energetikos objektų poveikį ir siekti, kad gyventojų apšvita būtų kuo mažesnė. Suminė gyventojų metinė efektinė dozė dėl visų planuojamo kapinyno aplinkoje esančių ir planuojamų branduolinės energetikos objektų, ir objektų, kurių eksploatavimas nutraukiamas, turi neviršyti gyventojų apribotosios metinės efektinės dozės vertės - 0.2 mSv.

Rengiant kapinyno techninį projektą, numatyti priemonės aplinkos stebėsenai vykdyti atsižvelgiant ir į kaimyninių šalių aplinkos stebėjimų poreikį.

Projektuojant kapinyną papildomai įvertinti kapinyno priežiūros laikotarpius.

Projektuojant ir eksploatuojant paviršinį radioaktyviųjų atliekų kapinyną, nuolat informuoti gyventojus (taip pat ir kaimyninių šalių) apie kapinyno įrengimo darbus, jų trukmę, aplinkos stebėsenos duomenis ir kt., siekiant išvengti neigiamo kapinyno įvaizdžio ir su tuo susijusių neigiamų pasekmių teritorijos patrauklumui.

Kapinyno saugai įrodyti reikės išsamesnio saugos įvertinimo. Detalesnė turi būti procesų ir parametrų, nuo kurių priklauso radionuklidų sklaida, analizė. Todėl būtina atlikti kapinyno inžinerinių barjerų prototipo ilgalaikius bandymus lauko sąlygomis, skirtus pademonstruoti pasirinktos koncepcijos ir medžiagų tinkamumą, barjerų ilgaamžiškumą ir patikslinti kapinyno saugai svarbius parametrus.

Priimtas sprendimas.

Motyvai:

Aplinkos ministerija, išnagrinėjusi poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą, poveikio aplinkai vertinimo subjektų išvadas dėl veiklos galimybių, Baltarusijos Respublikos gamtos išteklių ir aplinkos apsaugos ministerijos ir Latvijos Respublikos aplinkos ministerijos pastabas paviršinio

radioaktyviųjų atliekų kapinyno įrengimo poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai, išklausiusi tarpvalstybinių pasitarimų (konsultacijų) metu išsakytus kaimyninių šalių ekspertų argumentus, konstatuoja:

Apvardų aikštelė nepriimtina dėl socialinių aspektų (nepritarimą aikštelei išreiškė Ignalinos rajono savivaldybės taryba) ir iš dalies dėl nepalankių geologinių ir hidrogeologinių sąlygų. Šią alternatyvą siūlo atmesti ir veiklos organizatorius – VI Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo agentūra.

Galilaukės aikštelė priimtina dėl labai palankių gamtinių sąlygų, tačiau nepriimtina dėl socialinių veiksnių – Ignalinos rajono savivaldybės taryba prieštarauja šiai alternatyvai, jos nuomone, kapinyno įrengimas pakenks teritorijų investiciniam patrauklumui, nekilnojamojo turto vertei, turizmo verslui ir kt. Aikštelės vieta nepalanki ir tarpvalstybiniu aspektu, nes Baltarusija kategoriškai prieštaravo šiai alternatyvai motyvuodama itin mažu atstumu iki sienos su Baltarusija ir labai nepalankia Baltarusijos visuomenės nuomone apie planuojamą ūkinę veiklą.

Stabatiškės aikštelė priimtina dėl išvystytos esamos infrastruktūros, palankių socialinių sąlygų (galimybę kapinyną statyti šioje aikštelėje teigiamai įvertino vietos gyventojų bendruomenė ir Visagino savivaldybės administracija), mažo atstumo nuo Ignalinos atominės elektrinės, kaimyninių šalių pritarimo šiai alternatyvai.

Sprendimas: Aplinkos ministerija, atsižvelgdama į minėtus motyvus, pritaria paviršinio mažo ir vidutinio aktyvumo trumpaamžių radioaktyviųjų atliekų kapinyno įrengimui Galilaukės ar Stabatiškės aikštelėje, teikdama pirmenybę pastarajai pagal pateiktą poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą.

Aplinkos ministerijos sekretorius

Aleksandras Spruogis